

Наталія Жидовська

к.е.н., доцент,

Львівський національний аграрний університет

РОЛЬ ДЕРЖАВИ В РЕГУЛЮВАННІ ОПЕРАЦІЙ З КРИПТОВАЛЮТАМИ В УКРАЇНІ

Інтерес до криптовалюти, а саме Bitcoin в Україні проявився ще у 2014 році, однак тоді його темпи були незначними, тому широкого розголосу поза експертним середовищем ця тема не набула. Проте у 2014 році в Україні створено Bitcoin Foundation Ukraine – громадську організацію, яка була сформована навколо інтересу до технології Blockchain та інших розподільчих протоколів, вбачала суспільну користь у їх використанні, та прагнула стати інформаційним центром для їх розповсюдження в Україні.

З огляду на таку зацікавленість Bitcoin в Україні, а також відсутність нормативно-правового підґрунтя визначення правового статусу та особливостей регулювання (у т. ч. оподаткування) цього виду валюти, 14 вересня 2018 року було запропоновано Верховній Раді легалізувати криптовалюту в Україні, зареєструвавши проект Закону України «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо оподаткування операцій з віртуальними активами в Україні» № 9083 [4].

Основною метою законопроекту № 9083 автори вказали: виведення з тіньового ринку великого обсягу операцій; поповнення державного бюджету України за рахунок залучення до оподаткування кардинально нового виду доходів фізичних та юридичних осіб – доходів від операцій з віртуальними активами; стимулювання розвитку ринку віртуальних активів в Україні [6].

Згідно з пояснювальною запискою до документа, прибуток фізичних осіб від операцій з віртуальними активами пропонується оподатковувати за ставкою 5%. При цьому, прибуток підприємств від операцій з віртуальними активами з 1 січня 2024 року буде обкладатися податком за базовою ставкою – 18%. Однак, протягом періоду становлення правового регулювання ринку віртуальних активів, автори законопроекту вважають за необхідне тимчасово, до 31 грудня 2024 року встановити ставку податку на прибуток підприємств для такого виду прибутку також на рівні 5%.

Виняток становить прибуток від операцій з токенами-активами, які посвідчують права на товари, до прибутку від операцій з якими застосовується ставка податку інша, ніж до прибутку від операцій з віртуальними активами [7].

За підрахунками авторів документа, введення в правове поле операцій з віртуальними активами дозволить в 2019-2024 роках додатково залучати до бюджету щонайменше 1,27 млрд. грн щорічно.

Регулятором ринку криптовалют має виступити Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку. Комісія виявила бажання взятися не тільки за ліцензування криптобірж та криптообмінників, але і за регулювання ринку ICO (рис.1).

Сфера регулювання операцій з криптовалютами (токеном) Нацкомісією з цінних паперів та фондового ринку визначається в наступному:

- визнання певних токенів фінансовими інструментами та їх класифікація;
- токени, які мають ознаки фінансових інструментів;
- токени, які використовуються з метою залучення фінансування, в тому числі через ICO;
- обмін та купівля/продаж криптовалют через крипто обмінники;
- організована торгівля на біржах, пов'язана з конвертацією криптовалют у фіатні гроші і навпаки;
- здійснення процедури ICO.

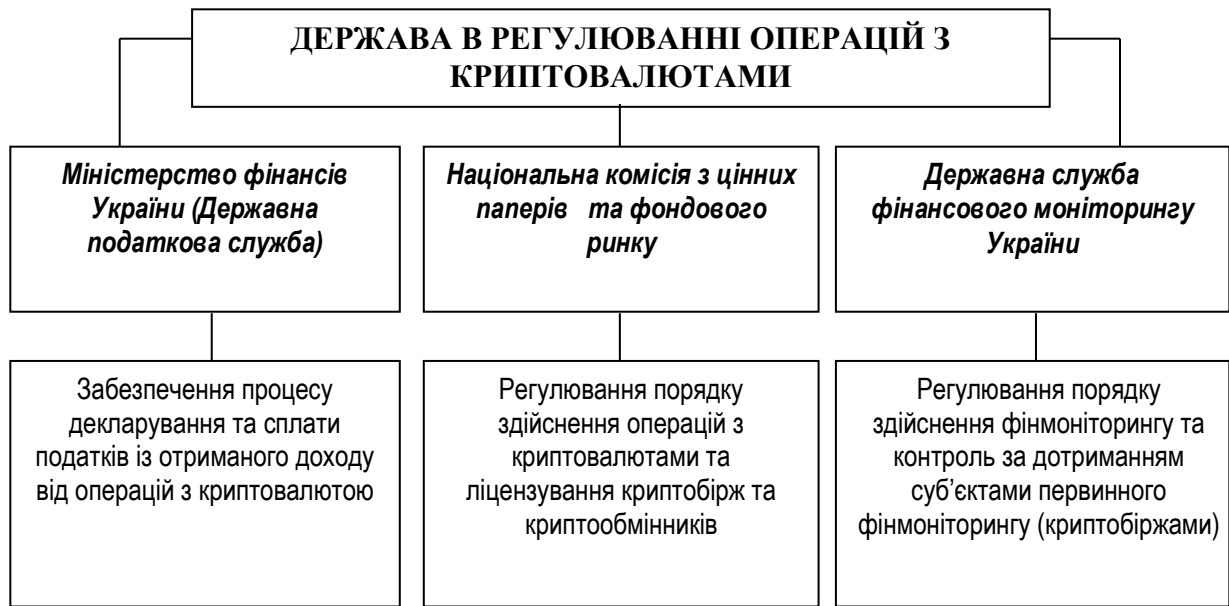

Рис.1. Роль держави в регулюванні операцій з криптовалютами

Джерело: розроблено на основі [7].

Як бачимо, сьогодні перед державою постає ряд питань щодо регулювання і майбутнього цієї сфери, приміром як правильно регулювати криптобізнес, хто має цим займатися та яке законодавство потрібне. Далеко не всі можуть чітко уявити, у чому головні переваги цифрової валюти, як вона працює та які перспективи в новій ланцюгової системи зберігання даних та грошових переказів. Тому державі якнайшвидше необхідно визнати криптовалюту як цифрову валюту, або як засіб обміну чи як інший цифровий актив, врегулювати систему оподаткування операцій з криптовалютами, впровадити методику ведення обліку операцій з ними з метою подальшого розвитку підприємств та їх інтегрування у глобальне економічне середовище.

Список використаних джерел

1. В Україні зареєстрували законопроект про податки на криптовалюти. URL : <https://biz.nv.ua/ukr/finance/v-ukrajini-zarejestruvali-zakonoproekt-pro-podatki-dlja-kriptovaljuta-2494738.html>
2. Bitcoin developer chats about regulation, open source, and the elusive Satoshi Nakamoto, PCWorld, 26-05-2013. URL: <https://www.pcworld.com/article/2039184>
3. Bitcoin: що це таке і як працює в Україні та Світі. URL : <https://www.volynnews.com>
4. Криптовалюта: проблеми оподаткування. URL: /openews/120979
5. В Україні зареєстрували законопроект про податки на криптовалюти. URL: <https://biz.nv.ua/ukr/finance/v-ukrajini-zarejestruvali-zakonoproekt-pro-podatki-dlja-kriptovaljuta-2494738.html>
6. Проект Закону України «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо оподаткування операцій з віртуальними активами в Україні» від 14.09.2018р. № [9083](#).
7. В Україні хочуть ввести податок на криптовалюту. URL: <https://www.epravda.com.ua/news/2018/08/6/639342>